

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsak petek ter stanejo v tiskarni prejemanje za celo leto 6 kron, za pol leta 3 krone in za četrta leta 1 krono 50 vin., — po pošti prejemanje pa za celo leto 7 kron, za pol leta 3 krone 50 vin., za četrta leta 1 krona 80 vin. — Za prinašanje na dom v Ljubljani se plača na leto 80 vin. Naročnino prejema upravništvo v Blasnikovi tiskarni. — Oglase (inserate) vzprejmlje upravništvo, in se plača za vsako vrsto za enkrat 16 vin., za dvakrat 24 vin., za trikrat 30 vin. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu „Novic“.

V Ljubljani 6. septembra 1901.

Politični oddelek.

Pomembne besede.

Te dni se je vršil na Dunaju shod avstrijske nižje duhovščine, prvi „Clerustag“, sklican v svrhu, da se duhovščina zjedini na solidarno postopanje v raznih njenega stanu tikajočih se zadevah. Že dejstvo, da je duhovščina čutila potrebo, sklicati ta shod, kaže jasno, da so se občne razmere v državi obrnile za duhovščino na slabo.

Naš namen ni, spuščati se v razpravljanje o predmetih, s katerimi se je bavil ta stanovski shod. Le mimogrede omenjamo, da so zahteve, ki so bile na tem shodu izražene, v mnogih ozirih do cela opravičene. Zlasti se strinjamo z zahtevo glede materialnega položaja duhovščine in še specijalno glede sramotnega položaja penzionistov. Toda nekaj družega je, kar nas je napotilo, da izpregovorimo o tem shodu.

Na shodu je govoril znani državni poslanec in deželni odbornik nižjeavstrijski, jeden voditeljev krščansko-socialne stranke, dr. Scheicher. Ta odlični politik je duhovnik, profesor bogoslovja in urednik osrednjega glasila avstrijske duhovščine, torej mož, ki je gotovo zvest cerkvi in veri, čigar besedam se ne da podtikati liberalnih tendenc, ki torej zamore veljati kot nesumljiva priča. Ta profesor dr. Scheicher je imel na shodu govor, ki je obudil veliko senzacijo ter svedoči, da sedanjih, za duhovščino jako žalostnih razmer vendar niso kriva samo ščuvanja, ampak da so tudi razmere v cerkvi in mej duhovščino čestokrat take, da napeljujejo vodo na mlin nasprotnikov duhovščine.

Scheicher je povedal, da so v katoliški cerkvi take razmere, ki kličejo po reformi, tako pri glavi kakor pri vseh udih. Imel je pogum, izreči besedo, ki se je sicer v cerkvenih krogih ne sliši rado, besedo „Reformcatholicismus“. Natančno sicer ni razložil, kake reforme da so po njegovem mnenju potrebne, a vsaj namignil je, v ka-

teri smeri naj bi se reforme sukale. Mej drugim je rekel, da od redovništva ne pričakuje tega, kar pričakuje oficijelno vodstvo katoliške cerkve. Nadalje je rekel, da se je izkazalo kot napačno, da lajiki v cerkvi nimajo nikacijh pravic, ampak samo dolžnost pokorščine in sicer brezpo- gojne pokorščine in končno je priznal, da je v duhovniškem stauu preveč taci, ki so se mu posvetili, dasi zanj niso imeli poklica. Bridko se je pritožil, da je mnogo duhovnikov, katere so stariši prisilili, da so se posvetili duhovniškemu stanu, in da je tudi taci, ki so postali mašniki le ker niso imeli sredstev, da bi bili študirali naprej. Mej vrstami je bilo čitati, da se taki duhovniki, ki nimajo poklica za svoj stan, ne čutijo srečne v duhovski službi, da se ne morejo prilagoditi zahtevam svojega vzvišenega stanja, da sami sebe ne morejo premagovati ter vsled tega zaidejo v slabosti, ki veri in cerkvi veliko več škodujejo kakor hujskanje največjih sovražnikov cerkve.

Scheicherjeve besede so velepomembne in mi bi le želeli, da bi padle na rodovitna tla in napotile vso duhovščino na razmišljevanje o njih, kajti te besede obsegajo veliko zlate resnice.

Tudi za nas Slovence so te besede uvaževanja vredne. Naj kdo reče kar hoče, tega nam noben človek ne dopove, da je sedanjih težkih bojov na Slovenskem krivo samo in jedino sovraštvo zoper duhovščino in zoper cerkev Jezusovo, da pa v resnici ljudstvo nima nobenega vzroka biti nezadovoljno. Če se Scheicherju, duhovniku in profesorju bogoslovja, ni zamerilo, kar je povedal, se tudi nam ne sme zameriti, ako rečemo: Sedanje razmere na Slovenskem so nastale kolikor toliko tudi po krivdi posameznih duhovnikov in po krivdi vodstva katoliške stranke, in sicer deloma vsled tistih vzrokov, katere je omenil profesor Scheicher, deloma pa vsled tega, ker je duhovščina se postavila pod politično vodstvo nekaterih taci lajikov, ki cerkev in duhovščino silno kompromitujejo.

S. + V. potegnil je sboj sovražnikov na tem polju: B. J. id ... In tako je katoliška stranka po svojem življenju zelo nekatholische In to nepopravljivo ne bože!